

Pateikiamas bibliografinių sąrašų „Lietuvos parlamentinė sistema / parlamentarizmas“, spausdintų „Parlamento studijų“ 4 (2005), 6 (2006), 10, 11 (2011), 12, 13 (2012), 14, 15 (2013), 16 (2014) numeriuose, tęsinys. Šiame sąrašė pristatomos išleistos knygos ir publikuoti straipsniai iš mokslinių darbų, periodinių leidinių, Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje gauti 2014 m. rugpjūčio–lapkričio mėn.

Knygos

Beriozovas, Vladimiras. Ėjau minų lauku : prisiminimai / Vladimiras Beriozovas. - Vilnius : Gairės, 2014 (Vilnius : Standartų sp.). - 223, [1] p., [16] iliustr. lap.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Vladimiro Beriozovo prisiminimuose – nelengvas išievių iš Rusijos palikuonio kelias į pripažinimą Lietuvoje. Atvirai, nepozuojant atskleidžiamas sudėtingas Nepriklausomybės atgavimo procesas. Prisiminimai iliustruoti fotografijomis ir dokumentais.

Demokratizacijos procesų Lietuvoje sociologinė analizė / [Vladas Gaidys, Ingrida Gečienė, Lilija Kublickienė, Eduardas Kęstutis Sviklas, Irena Šutinienė, Alina Žvinklienė] ; [sudarytoja L. Kublickienė] ; Lietuvos socialinių tyrimų centras. - Vilnius : Lietuvos socialinių tyrimų centras, 2013. - 206, [1] p. : diagr.

Mokslo studijoje nagrinėjamos demokratijos ir demokratizacijos sampratos, įvertinama demokratijos padėtis Lietuvoje. Dėmesys knygoje kreipiamas ne į objektyvios demokratizacijos procesų būklės ar raiškos fiksavimą, o labiau į subjektyvios žmonių nuomonės apie dabartinę politinę sistemą atskleidimą. Analizuojama žmogaus teisių situacija, moterų ir vyrų lygių teisių užtikrinimo klausimai. Nagrinėjamas pilietinės politinės kultūros šitvirtinimas, ekonominė gerovė ir demokratizacinių pokyčių vertinimas. Leidinyje nagrinėjama, ar Lietuvos gyventojai patenkinti demokratizacijos raida Lietuvoje, ko jie laukia iš ateities, kaip vertina praeitį. Studija parengta 2012 m. atliktų Lietuvos gyventojų reprezentatyvių tyrimų.

Eidintas, Alfonsas. Aleksandras Stulginskis ir jo epocha / Alfonsas Eidintas. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, 2014 (Vilnius : BALTO print). - 359, [1] p. : iliustr., faks., portr., žml. - Santr. angl. - Bibliogr.: p. 333-339. - Asmenų r-klė: p. 349-359.

Aleksandras Stulginskis – Krikščionių demokratų partijos lyderis, vienas iš svarbiausių tautinės Lietuvos valstybės atkūrėjų, Steigiamojo Seimo pirmininkas, pirmasis konstitucinis šalies vadovas parlamentarizmo laikotarpiu 1920–1926 metais. A. Stulginskio gyvenamuoju laikotarpiu vyko didžiausios permainos pasaulyje, jis išgyveno du pasaulinius karus, Lietuvos vidaus pokyčius nuo parlamentinės demokratijos iki autoritarinio Antano Smetonos valdymo pabaigos. Jam, vieninteliam iš trijų prezidentų pirmosios Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiu nepasitraukusiam iš Lietuvos, teko patirti visas lietuvių tautą ištikusias negandas – sovietų tremtį, lagerius, prievartą ir pažeminimą. Stebuklingai išgyvenęs gulago lageriuose, Vladimiro kalėjime, jis sugrįžo į Lietuvą. A. Stulginskis visą gyvenimą liko ištikimas nepriklausomos Lietuvos idealams, už kuriuos kovojo nuo jaunystės dienų.

Šiame veikale apie A. Stulginskį daugiau dėmesio skirta jo epochai ir veiklos sąlygoms. Ano meto dokumentai, laiškai, posėdžių protokolai, spauda atskleidžia, kokiomis komplikuotomis sąlygomis, su kokias menkais materialiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, kokiomis nepalankiomis tarptautinėmis aplinkybėmis plėtojosi lietuviybės idėja, kaip nelengvai buvo atkurta tautinė Lietuvos valstybė. Aptariama, kaip sunkiai buvo įvykdytos pribrendusios reformos, kaip vingiuotai rutuliojosi demokratija Lietuvoje ir kokias skausmingas kančias teko patirti mūsų politikams ir žmonėms, kai svetimieji okupavo Lietuvą.

Europos Sąjungos teisės įtaka Lietuvos teisei sistemai : mokslinių straipsnių, skirtų Europos Sąjungos teisės įtakai Lietuvos konstitucinei, administracinei, aplinkos apsaugos, baudžiamajai, civilinei ir civilinio proceso, darbo ir socialinės apsaugos bei finansų teisei, rinkinys : [Lietuvos narystei Europos Sąjungoje – 10 metų] / Vilniaus universiteto Teisės fakultetas ; [vyriausiasis mokslinis redaktorius Gintaras Švedas]. - Vilnius : [Vilniaus universitetas] : [Vilniaus universiteto leidykla], 2014. - 663, [1] p. : portr. - Aut.: Armanas Abramavičius, Arvydas Andruškevičius, Juozas Bernatonis, Danguolė Bublienė, Ingrida Danėlienė, Tomas Davulis, Irmantas Jarukaitis, Mindaugas

Lukas, Jevgenij Machovenko, Aistė Medelienė, Paulius Miliauskas, Vytautas Mizaras, Vytautas Nekrošius, Andrius Paulauskas, Jurgita Paužaitė-Kulvinskienė, Daiva Petrylaitė, Vida Petrylaitė, Jonas Prapiestis, Deimilė Prapiestytė, Deividas Soloveičik, Bronius Sudavičius, Egidijus Šileikis, Gintaras Švedas, Vaidotas A. Vaičaitis, Vitas Vasiliauskas, Vīgita Vėbraitė, Agnė Veršelytė, Skirgailė Žaltauskaitė-Žalimienė, Indrė Žvaigždinienė.

Mokslinių straipsnių rinkinyje aptariama Europos Sąjungos teisės įtaka Lietuvos konstitucinei, administracinei, aplinkos apsaugos, baudžiamajai, civilinei ir civilinio proceso, darbo ir socialinės apsaugos bei finansų teisei.

Jokubaitis, Alvydas. Lietuva kaip problema : filosofiniai istoriniai politikos tyrinėjimai / Alvydas Jokubaitis, Raimundas Lopata. - Vilnius : Tyto alba, 2014 (Vilnius : BALTO print). - 359, [1] p. - Bibliogr. išnašose. - Asmenvardžių r-klė: p. 354-359.

Knygą sudaro dviejų politologų apmąstymai tais pačiais klausimais: kas yra mokslinis politikos pažinimas? Kodėl Lietuvos tautinė valstybė yra sunkiai įgyvendinamas uždavinys? Kuo skiriasi Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė (LDK) ir tautinė valstybė kaip politinio gyvenimo formos? Kaip dabartinė liberalioji demokratinė valstybė keičia istorijos ir politikos santykio supratimą? Kodėl vyskupas Motiejus Valančius gali būti traktuojamas kaip LDK ir tautinę valstybę jungianti grandis? Kodėl Lietuvos atmintinų dienų sąrašo papildymas Abiejų Tautų Respublikos 1791 m. gegužės 3-osios Konstitucijos data tapo rimta problema? Koks Algirdo Brazausko ir Vytauto Landsbergio istorinių ir politinių pažiūrų santykis? Kokią žymę Valdo Adamkaus istorijos refleksijoje išpaudė emigracija ir kaip tai atsispindėjo jo prezidentinėje veikloje? Ką Lietuvos ir kitų valstybių gyvenimui reiškia valstybininkas? Kodėl demokratijai nereikia religijos? Kaip susižavėjimas anglosaksų moralės filosofija nūdienos Lietuvos filosofinį gyvenimą stumia į aklavietę, *de facto* netiesiogiai keldamas klausimus politikai Lietuvoje?

Nepaisant filosofinės ir istorinės politikos analizės skirtumų, šias dvi disciplinas knygoje vienija bendras noras suvokti šiuolaikinės Lietuvos būklę.

Pivoras, Saulius. Valstybės tarnybos sistemos tobulinimas Lietuvoje: pasirinkimai, požiūriai, sandėriai : mokslo studija / Saulius Pivoras, Remigijus Civinskas, Ernesta Buckienė ; [sudarytojas Saulius

Pivoras]. - Kaunas : Vytauto Didžiojo universitetas ; Vilnius : Versus aureus, 2014 (Kaunas : Spindulio sp.). - 239, [1] p. : diagr. - Santr. angl. - Bibliogr. išnašose.

Mokslo studijoje, daugiausia remiantis 2011–2014 metais atliktų apklausų ir interviu su valstybės tarnautojais duomenimis, nagrinėjami Lietuvos valstybės tarnybos sistemos tobulinimo sumanymai, sprendimai dėl konkrečių tobulinimo priemonių, požūriai į pertvarkų įgyvendinimą. Empiriniai duomenys studijoje analizuojami pasitelkiant valstybės tarnybos (viešosios tarnybos) sandėrių, kontraktinio valdymo, žmogiskųjų išteklių valdymo, viešosios vadybos kontekstų ir kt. teorines perspektyvas.

Pruskus, Valdas. Politika ir pramogų komunikacijos kontekste : [monografija] / Valdas Pruskus; Vilniaus Gedimino technikos universitetas. - Vilnius : Technika, 2014 (Vilnius : Baltijos kopija). - 174, [1] p. : diagr. - Santr. angl. - Bibliogr.: p. 151-155. - Asmenvardžių ir dalykų r-klės: p. 156-160.

Monografijoje atskleidžiamas pramogų ir politikos sąveikos fenomenas, jo esmė ir funkcionavimo modelis padės geriau suprasti šio reiškinio galią ir įtaką formuojant visuomenės sąmonėje pageidaujamus vaizdinius, turinčius įtakos rinkėjų elgesiui ir vertybinėms bei politinėms nuostatoms. Pateikiamos pramogų, kaip komunikacijos formos, samprata, rūšys ir socialinės funkcijos, taip pat politinės rinkodaros priemonių galimybės kuriant ir vizualizuojant politiko įvaizdį leis geriau suprasti ir įvertinti politikų dalyvavimo pramogų renginiuose priežastis, motyvus ir pasekmes. Remiantis atlikto trijų kartų atstovų (jaunimo, vidurinės kartos, senjorų) ir politologų bei žurnalistų, rašančių politikos temomis, tyrimo duomenimis, atskleidžiamas požiūris į politikų žinomumą ir dalyvavimą pramoginiuose renginiuose.

Svarauskas, Artūras. Krikščioniškoji demokratija nepriklausomoje Lietuvoje (1918-1940) : politinė galia ir jos ribos / Artūras Svarauskas ; Lietuvos istorijos institutas. - Vilnius : Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). - 411, [1] p. : iliustr., faks., portr. - Santr. angl. - Bibliogr.: p. 375-390. - Asmenvardžių r-klė: p. 395-402.

Nepriklausomoje 1918–1940 m. Lietuvoje vyravo tradicija politines partijas ar organizacijas skirstyti į „katalikiškas“ ir „nekatalikiškas“. Prie katalikiškų priskirti krikščionys demokratai, o nekatalikiškomis buvo laikomos visos kitos Lietuvos

partijos ir sąjungos, iš kurių įtakingiausias buvo tautininkų, valstiečių liaudininkų ir socialdemokratų. Nors šiose partijose buvo nemažai tikinčiųjų, net ir dvasininkų, tačiau krikščionių demokratų lyderiai ir dalis dvasininkų Lietuvos visuomenei bandė įteigti, kad kitas partijas remia ir joms priklauso „kitokie“ piliečiai, kurie „nėra tokie tikri katalikai“ ir todėl „ne tokie tikri patriotai“. Tokia nuostata kūrė specifinį politinį klimatą šalyje, kai partijos patiriamos politinės sėkmės ir nesėkmės turėjo tapti ir tikinčiųjų ar net Bažnyčios sėkmėmis bei nesėkmėmis.

Knygoje keliami hipotezė, kad galbūt Lietuvos politinio spektro skirstymas remiantis ne tik ideologiniu, bet ir religiniu principu, buvo viena priežasčių, neleidusių konsoliduoti tautos kriziniais respublikai 1940 metais.

Šileikis, Egidijus. Partijų finansavimo teisės sistemos įžvalgos : [monografija] / Egidijus Šileikis. - Vilnius : Lietuvos mokslo periodikos asociacija, 2014 ([Kaunas] : Kopa). - 567, [1] p. - Bibliogr.: p. 549-564. - Terminų ir asmenų r-klės: p. 565-567.

Monografijoje autorius siekia išsamiai ir argumentuotai atskleisti Lietuvos Respublikos politinių partijų finansavimo teisinio reglamentavimo sistemą, t. y. teorinius ir konstitucinius jos sampratos pagrindus (metodines prieigas), ją suponuojančias vertybes, principus ir normas, taip pat teoriškai moksliskai diskutuotinus ar atitinkamu lygmeniu (Konstitucijos, įstatymų požiūriu) kritiškai vertintinus ir tobulintinus jos aspektus.

Netgi nesant aiškių 1992 m. spalio 25 d. priimtos Konstitucijos nuostatose suformuluotų paskatų ar dingsčių dėl partijų ir jų finansavimo specifikos ir reikšmės sampratos, įstatymų leidėjo teisinėje kūryboje (partijų teisinės padėties elementu esančio jų finansų koncepcijos atžvilgiu) objektyviai derėtų įžvelgti savitą partijų finansavimo teisės sistemą (jos posistemius ar „normų blokus“, institutus, šaltinius, reglamentavimo dalyką ir metodus, tobulinimo ar „griežtinimo“ tendencijas). Šią sistemą konstruojant ir plečiant (įtvirtinant viešojo tiesioginio finansavimo didinimo ar viešųjų pirkimų išlygas), būtina paisyti partijų prigimties ir funkcijų, o ją aiškinant ir taikant Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ir juo labiau teismuose turi būti atsižvelgiama į toje sistemoje atsispindintą viešosios ir privatinės teisės suponuojamų principų (metodinių prieigų) persipynimą.

Nepaisant to, kad monografija yra mokslinis veikalas, ji turėtų sudominti ne tik teisės dėsytuoju, bet ir parlamentarus ar kitus įstatymų leidybos proceso dalyvius, Vyriausiosios rinkimų komisijos narius ir bendradarbius, partijų narius ir vadovus, taip pat finansininkus ir aukotojus, juo labiau politologus, kitus teisės normų ir politikos proceso sąryšio tyrėjus.

Tamošaitis, Mindaugas. Kazys Grinius ir jo bendražygiai Lietuvos politiniame gyvenime, 1926–1940 : valstiečiai liaudininkai autoritarizmo laikotarpiu : monografija / Mindaugas Tamošaitis ; Lietuvos edukologijos universitetas, Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras. - Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). - 423, [1] p. : iliustr., faks., portr. - Santr. angl. - Bibliogr.: p. 408-416. - Asmenų r-klė: p. 418-423.

Monografijoje analizuojama Lietuvos Respublikos Prezidento Kazio Griniaus ir jo bendražygių Mykolo Sleževičiaus, Felicijos Bortkevičienės, Jono Staugaičio, Zigmo Toliušio, Jono Kardelio, Balio Žygelio, Justo Paleckio ir kitų valstiečių liaudininkų veikla Lietuvos politiniame gyvenime 1926–1940 metais. Nagrinėjamas beveik keturiolikos metų laikotarpis – nuo 1926-ųjų gruodžio mėn. įvykdyto valstybės perversmo, kai buvo nuverstas teisėtas šalies Prezidentas K. Grinius, iki Lietuvos okupacijos 1940 m. birželio mėn. K. Grinius ir jo artimiausi bendražygiai buvo Valstiečių liaudininkų partijos lyderiai, todėl apžvelgta ir Lietuvos politinė situacija, pateikta kritiška opozicinių partijų, pirmiausia valstiečių liaudininkų, padėtis autoritariniu laikotarpiu. Išsamiai analizuojami valstiečių liaudininkų vidaus reikalai: programinių nuostatų pokyčiai, Centro komiteto, vadovaujamo K. Griniaus ir M. Sleževičiaus, veikla, kartų konfliktas, jaunosios kartos suartėjimas su pagrindine Lietuvos komunistų partija. Knygoje nagrinėjama K. Griniaus ir jo bendražygių opozicinė veikla 1926-ųjų pabaigoje – 1938-ųjų kovo mėn., valstiečių liaudininkų santykiai su kitomis partijomis, tolesnė partijos veikla tariamai koalicinėje Lietuvos vyriausybėje iki pat 1940 m. birželio mėn. Knygos prieduose – iki šiol niekur neskelbti dokumentai. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, karikatūromis, plakatais.

Straipsniai

Bitautas, Algis. Augustino Voldemaro vyriausybės ministrų personalijos (1926 m. gruodis – 1929 m. rugsėjis) / Algis Bitautas // Istorija. - ISSN 1392-0456. - T. 89 (2013), p. 4-19.

Straipsnyje išsamiai analizuojamos Augustino Voldemaro Vyriausybės (1926 12 17–1929 09 19) ministrų personalijos ir jų tarpusavio santykiai. Išskirtinis dėmesys skiriamas ministrų paskyrimo motyvams, akcentuojamas priežastys, kodėl jie buvo pasirinkti formuojant Vyriausybę. Pateikiama A. Voldemaro Vyriausybės partinė ir Lietuvių tautininkų sąjungos Centro valdybos sudėtis.

Jarukaitis, Irmantas. Europos Sąjungos ekonominė konstitucija kaip papildoma Lietuvos Respublikos Konstitucijos dimensija: tyrimų kontūrai / Irmantas Jarukaitis // Teisės problemos. - ISSN 1392-1592. - 2014, Nr. 2, p. 26-99.

Straipsnyje, remiantis ordoliberalų mokyklos atstovų darbais, analizuojama „ekonominės konstitucijos“ sąvoka ir su ja susiję klausimai: kodėl valstybės (ar politinės bendruomenės) ūkio būvį nusakantys principai turėtų būti konstitucijos dalis, kaip jie turėtų būti apibrėžiami, kad būtų užtikrintas optimalus siekiamų tikslų įgyvendinimas, koks galėtų būti ekonominės konstitucijos turinys. Remiantis šia analize tiriamas ekonominės Lietuvos Respublikos Konstitucijos turinys: valstybės principinę ūkio būvio orientaciją nusakantys principai, pamatinis asmens ūkinės veiklos laisvės, kaip šią orientaciją užtikrinančios teisinės garantijos, turinys, privataus asmens, politinių institucijų ir Konstitucinio Teismo galių pusiausvyra šioje srityje. Analogiškai tiriami pagrindiniai Europos Sąjungos ekonominės konstitucijos bruožai: principinė ūkio būvio orientacija, pagrindinės teisinės jos užtikrinimo garantijos, vertikalus ir horizontalus viešosios valdžios galių padalijimas šioje srityje. Remiantis pirmiau atliktu tyrimu pagrindiniu vertinamas ES ekonominės konstitucijos poveikis Lietuvos Respublikos Konstitucijai, analizuojamos jų tarpusavio sąsajos.

Jokubaitis, Alvydas. Motiejaus Valančiaus veikla politikos filosofijos požiūriu / Alvydas Jokubaitis. - Santr. angl. - Bibliogr.: 12 pavad. - Turinys: Atskira epocha Lietuvos istorijoje ; Netiesioginės valdžios fenomenas ; Demokratijos ir nacionalizmo santykis ; Atsiveikimas su kunigaikštyste ; Išvados // Problemos. - ISSN 1392-1126. - T. 85 (2014), p. 7-17.

Straipsnio tikslas – politikos filosofijos požiūriu pažvelgti į Motiejaus Valančiaus veiklą. Pripažindami, kad M. Valančius sukūrė atskirą Lietuvos istorijos epochą, istorikai neatskleidė jos savitumą apibrėžiančio turinio. Šiam uždaviniui įgyvendinti gali padėti politikos filosofija. Remiantis istorikų atliktais tyrimais, būtina rasti naujų M. Valančiaus veiklą aiškinančių sąvokų. Straipsnyje bandoma pagrįsti mintį, kad M. Valančiaus vadovaujama Žemaičių vyskupija buvo pirmoji moderniosios lietuvių tautos politinio gyvenimo forma, tarpinis darinys tarp Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir tautinės valstybės. M. Valančius valdė politinę prasmę turėjusią instituciją ir sukūrė atskirą šalies politinės istorijos laikotarpį, kuriam gali būti pritaikyta *interregnum* sąvoka.

Kavoliūnaitė, Eglė. Politikų ir visuomenės komunikavimas žiniasklaidos priemonėmis šeimos politikos srityje / Eglė Kavoliūnaitė-Raugauskienė. - Diagr. - Santr. angl. - Bibliogr.: 32 pavad. ir išnašose // Teisės problemos. - ISSN 1392-1592. - 2014, Nr. 1, p. 88-124.

Straipsnyje analizuojama politikų ir visuomenės komunikacija per žiniasklaidą ir savarankiškas žiniasklaidos vaidmuo šiame procese viešosios šeimos politikos klausimais. Straipsnis koncentruotas į žiniasklaidos vaidmenį ir svarbą šiame procese – tiriama, kokias galimybes išsakyti savo nuomonę žiniasklaidoje gauna piliečiai, politikai, ekspertai; kokia yra pagrindinė žiniasklaidos funkcija, taip pat, remiantis teoriniais darbais, keliamos hipotezės, kas galėtų nulemti vieną ar kitą Lietuvos visuomenės ir politikų bendradarbiavimo modelį šeimos politikos srityje. Autorė ištyrė žiniasklaidos pranešimus atsirinktais šeimos politikos klausimais per tam tikrą laikotarpį, kad išsiaiškintų, kokias galimybes sukuria žiniasklaida politikams ir visuomenei komunikuoti šeimos politikos srityje ir kaip šiomis galimybėmis naudojasi minėti subjektai. Straipsnyje keliami klausimai: ar politikai tik informuoja visuomenę apie šeimos politikos srityje priimtus sprendimus, ar vyksta dialogas išklausančią visuomenę pagedavimus? Ar žiniasklaida pateikia daug visuomenei išskylančių problemų, į kurias politikai turėtų ar galėtų atsivelti? Koks žiniasklaidos, kaip atskiro veikėjo, indėlis formuojant visuomenės nuomonę šeimos politikos klausimais?

Straipsnį sudaro dvi pagrindinės dalys. Pirmojoje dalyje apibūdinamos politikų ir visuomenės bendravimo žiniasklaidos priemonėmis empirinio tyrimo teorinės ir metodologinės prielaidos bei ribojimai, pateikiamas tyrimo reikalingumo kontekstas. Antrojoje dalyje pristatomi tyrimo, kokias galimybes žiniasklaida sukuria politikams ir visuomenei komunikuoti šeimos politikos srityje, kaip tuo naudojasi politikai ir visuomenės nariai bei grupės ir kiek savarankiškai šioje komunikacijoje dalyvauja žiniasklaida, rezultatai.

Kunigėlytė-Žiūkienė, Birutė. Valstybių pripažinimo ir valstybių teisių perėmimo sąveika / Birutė Kunigėlytė-Žiūkienė // Jurisprudencija. - ISSN 1392-6195. - 2014, T. 21(3), p. 731-757.

Straipsnyje nagrinėjamas valstybių pripažinimas ir valstybių teisių perėmimo institutų sąveika. Aptariami pamatiniai valstybių pripažinimo klausimai, kurie turi įtakos galimam institutų tarpusavio ryšiui nagrinėti: valstybių pripažinimas kaip valstybės vienašalis sprendimas, jo politinė ir teisinė prigimtis ir sprendimų dėl pripažinimo priėmimas tarptautinėse organizacijose. Autorė

analizuoja valstybių pripažinimo reikšmę valstybių teisių perėmimo procesams, jų turiniui ir spartai pagal valstybių teisių perėmimo objektus ir būdą, kuriuo susiformavo nauja valstybė. Straipsnyje aptariami teisių perėmimo klausimai, kai naujai susikūręs subjektas pripažįstamas tik dalies tarptautinės bendrijos ir neturi pirmtakės pripažinimo. Atskiriamos valstybių teisių perėmimo ir valstybių teisių tęsimo kategorijos ir tokio atskyrimo reikšmė bei abipusė sąveika su valstybių pripažinimo klausimu.

Pukanasytė, Indrė. Rinkimų teisė XX a. pradžioje Lietuvos konstitucijose / Indrė Pukanasytė. - (Moksliniai straipsniai) // Konstitucinė jurisprudencija. - 2014, Nr. 2 (balandis-birželis), p. 272-281.

Straipsnyje aptariamos ir nagrinėjamos rinkimų teisės nuostatos Lietuvos valstybės laikinųjų konstitucijų pamatiniuose dėsnuose (1918 ir 1919 m.), 1922, 1928 ir 1938 m. konstitucijose. Konstatuojama, kad šiuose teisiniuose aktuose buvo įtvirtintos aukščiausiųjų viešosios valdžios institucijų rinkimų teisės nuostatos. 1918 ir 1919 m. laikinosiose konstitucijose buvo nustatyti tik Steigiamojo Seimo rinkimų teisės principai. 1922, 1928 ir 1938 m. konstitucijose buvo įtvirtintos nuostatos, reglamentavusios Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldos institucijų rinkimus.

Autorė daro išvadą, kad 1922 m. Konstitucijoje įtvirtintas teisinis reguliavimas nustatė gana veiksmingas konstitucines Seimo rinkimų demokratiškumo garantijas, o kiekvienoje vėlesnėje konstitucijoje buvo įtvirtinta vis daugiau teisės nuostatų, kurios sudarė prielaidas mažinti rinkimų teisę turinčių asmenų skaičių, nenustatė pakankamai konstitucinių garantijų, užtikrinančių Seimo rinkimų periodiškumą, demokratišką Seimo rinkimų vykdymą.

Norkevičius, Mindaugas. Regioninio ir strateginio bendradarbiavimo apraiškos Lenkijos parlamentinių partijų politinėse programose // Politologija. - 2014 Nr. 3(75), p. 58-85.

Straipsnyje siekiama išanalizuoti Lenkijos parlamentinių politinių partijų programas, kuriose išskiriamas užsienio politikos veiksnys regioninio bendradarbiavimo kontekste. Pagrindinis dėmesys analizei skiriamas politinėms partijoms ir jas vienijančiai ideologijai analizuoti, apibrėžiant šių subjektų vaidmenį bendrame Lenkijos užsienio politikos formavimo procese. Tekste pateikiamos prioritetinės užsienio politikos sritys, kurias išskiria parlamentinės Lenkijos partijos. Analizė atliekama nagrinėjant parlamentinių politinių par-

tijų – Piliečių platformos, Teisės ir teisingumo, Demokratinės kairės aljanso, Lenkijos valstiečių sąjungos – 2011 metų programos. Į analizę neįtrauktas Palikotos judėjimas (lenk. *Ruch Palikota*), nes šios partijos programoje užsienio politika nėra išskirta. Tekste siekiama išanalizuoti pagrindinius Lenkijos užsienio politikos prioritetus, jų vietą formuojant ir vykdant politiką, ir daugiausia dėmesio skiriama šių prioritetų apraiškoms parlamentinių politinių partijų programose. Analizuojant Lenkijos regioninio ir strateginio bendradarbiavimo sritis, pateikiamas partijų programose išskiriamas bendradarbiavimas Europos Sąjungos regione, transatlantiniai ryšiai su JAV ir NATO bei santykiai su gretimomis valstybėmis. Straipsnyje siekiama įvertinti, ar politinių partijų programose iškeltos užsienio politikos kryptys atspindi oficialią valstybės užsienio politikos koncepciją.

Sinkevičius, Vytautas. Kokių įstatymų ir kitų teisės aktų atitiktį Konstitucijai tiria Konstitucinis Teismas? / Vytautas Sinkevičius // Jurisprudencija. - ISSN 1392-6195. - 2014, T. 21(3), p. 907-923.

Straipsnyje nagrinėjami Konstitucinio Teismo įgaliojimai tirti įstatymų ir kitų teisės aktų atitiktį Konstitucijai. Konstitucijos 102 ir 105 straipsniuose nurodytas teisės aktų, kuriuos gali tirti Konstitucinis Teismas, sąrašas nėra išsamus. Konstitucinis Teismas turi įgaliojimus tirti ne tik galiojančių, bet ir negaliojančių įstatymų ir kitų teisės aktų atitiktį Konstitucijai, taip pat referendumu priimtų įstatymų atitiktį Konstitucijai. Konstitucinis Teismas gali spręsti, ar Konstitucijai neprieštarauja ne tik Seimo, bet ir referendumu priimti įstatymai dėl Konstitucijos pakeitimo.

Svarauskas, Artūras. Valstybinė opozicija ir politinė krizė Lietuvoje 1940 m. okupacijos išvakarėse // Istorija. - ISSN 1392-0456. -T. 90 (2013), p. 22-35.

Straipsnyje analizuojamos įtakingiausių lietuvių politinių opozicinių srovių Antano Smetonos valdymui – krikščionių demokratų ir valstiečių liaudininkų – politinės veiklos kryptys valstybės krizės laikotarpiu 1938–1940 metais. Istorikas aptaria opozicijos keltos „tautos konsolidacijos“ idėjos prasmę ir tikslus Lenkijos, Vokietijos ir SSRS ultimatumų Lietuvai kontekste. Straipsnyje analizuojami opozicijos ir režimo santykiai, bandoma įvardyti esmines kliūtis, neleidusias režimo šalininkams tautininkams ir opozicijai pasiekti visuotinio politinio susitarimo Lietuvos okupacijos išvakarėse.

Unikaitė-Jakuntavičienė, Ingrida. Politinių partijų finansavimas Lietuvoje: finansavimo šaltinių ribojimai ir skaidrumo paieškos / Ingrida Unikaitė-Jakuntavičienė // Politikos mokslų almanachas. - ISSN 2029-0225. - T. 13 (2013), p. 7-26.

Pinigų ir politikos ryšys bei pinigų vaidmens politikoje reguliavimas jau seniai yra tapę vienais iš svarbiausių ir nuolat svarstomų demokratinės valdžios klausimų. Įvairios pasaulio valstybės, tarp jų ir Lietuva, stengiasi rasti geriausius politinio finansavimo mechanizmus, kurie padėtų sumažinti politinės korupcijos, susijusios su politiniu finansavimu, galimybes ir užtikrinti finansavimo skaidrumą, tiek įsitraukdamos į viešus debatus, tiek keisdamos teisinį politinio finansavimo reguliavimą. Straipsnio objektas yra politinių partijų finansavimo reglamentavimo kaita ir jos padariniai Lietuvoje, ypač susitelkiama į finansavimo šaltinių apribojimus, apribojimų priežastis, argumentus ir galimas pasekmes. Pagrindinis straipsnio tikslas – išsiaiškinti, ar nuolatinė politinių partijų finansavimo reglamentavimo kaita ir draudimai iš tikrųjų padeda arba gali padėti užtikrinti politinio finansavimo skaidrumą Lietuvoje. Pirmiausia autorė apžvelgia politinio finansavimo sistemas, vėliau analizuoja politinių partijų finansavimo reglamentavimą Lietuvoje, atskleidžiant svarbiausius reglamentavimo kaitos etapus ir tendencijas, galiausiai gilinaisi į dabar veikiančio politinių partijų finansavimo mechanizmo galimas pasekmes.

Parengė Virgilija Beganskaitė